

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [pl](#)

poļu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

Uzturīdzekļi ģimenes locekļiem

Polija

1 Ko praksē nozīmē jēdzieni "uzturīdzekļi" un "uzturēšanas saistības"? Kurām personām ir jāmaksā uzturīdzekļi citai personai?

Saskaņā ar Ģimenes un aizgādības likuma 128. pantu "uzturēšanas saistības" ir prasība, lai asinsradnieks taisnā līnijā vai brālis vai māsa nodrošina iztikas līdzekļus (tostarp apģērbam, pārtikai, mājvietai, kurināmajam un zālēm) un vajadzības gadījumā arī audzināšanai (tostarp fiziskās un garīgās attīstības nodrošināšanai un piekļuvei izglītībai un kultūrai).

"Uzturīdzekļi" ir pabalsts skaidrā naudā vai natūrā. Attiecībā uz bērniem tas ietver arī personīgo ieguldījumu viņu audzināšanā un darbu kopīgajā māsaimniecībā saskaņā ar uzturēšanas saistībām.

"Uzturēšanas prasība" ir vienas personas tiesības pieprasīt, lai otra persona pilda savas uzturēšanas saistības attiecībā pret pirmo.

Vispārējais princips paredz, ka uzturēšanas saistības izriet no dažāda veida ģimenes attiecībām. Atkarībā no ģimenes attiecību veida Polijas tiesību aktos izšķirti dažādi uzturēšanas saistību veidi.

1. Uzturēšanas saistības radinieku starpā (īpaša kategorija — **bērna uzturēšanas saistības**): radinieku gadījumā tiesības saņemt uzturīdzekļus ir tikai tām personām, kurām ir finansiālas grūtības. Vecākiem ir pienākums maksāt uzturīdzekļus bērniem, kas vēl nespēj nodrošināt paši sevi, ja vien ienākumi no bērna īpašuma nav pietiekami bērna uzturēšanai un audzināšanai. Sasniedzot 18 gadu vecumu, bērns zaudē tiesības uz uzturīdzekļiem, izņemot, ja viņš vēlas turpināt mācīties un viņa līdzšinējie sasniegumi attaisno šādu izvēli vai uzturēšanas saistības ir jāsauglabā sakarā ar bērna veselības stāvokli vai individuālo situāciju. Turklāt vecākiem nav jāmaksā uzturīdzekļi bērnam, kas ir vecāks par 18 gadiem un, lai gan ir gatavs strādāt, turpina mācīties un pēc tam atstāj mācības novārtā, viņa sasniegumi nav pietiekami, atzīmes nav apmierinošas un viņš nenokārto eksāmenus noteiktajos termiņos un tādējādi nepabeidz savas studijas laikā, kas ir paredzēts attiecīgajai studiju programmai.

Ja nav iespējams saņemt uzturīdzekļus vai arī to saņemšana ir saistīta ar pārmērīgām grūtībām, uzturīdzekļu maksājumus var pieprasīt no citiem radiniekiem (piem., bērna vecvecākiem, kuri ir tā parādnieka vecāki, kas izvairās no saistību pildīšanas).

2. Uzturēšanas saistības, kas izriet no adopcijas: ja adopcija ietekmē tikai attiecības starp adoptētāju un adoptēto personu, adoptētāja uzturēšanas saistības pret adoptēto personu ir prioritāras pār adoptētās personas augšupējo radinieku un māsu vai brāļu uzturēšanas saistībām, savukārt adoptētās personas uzturēšanas saistības pret saviem augšupējiem radiniekiem un māsām vai brāļiem ir sekundāras. Pārējos jautājumos attiecībā uz adoptēto personu piemēro 1. punktā paredzētos noteikumus.

3. Uzturēšanas saistības audzvecāku un audz bērnu starpā (audz māte, audz tēvs, audz bērni): tikai tām personām, kurām ir finansiālas grūtības, ir tiesības saņemt uzturīdzekļus un tikai tad, ja attiecīgajā situācijā uzturēšanas saistību uzlikšana atbilstu vispārpieņemtām sociālajām normām. Polijas tiesību aktos un jurisprudencē "finansiālas grūtības" nozīmē to, ka persona nespēj apmierināt savas pamatotās vajadzības no saviem līdzekļiem un ar saviem centieniem.

4. Uzturēšanas saistības laulāto starpā laulības laikā: saskaņā ar Ģimenes un aizgādības likuma 27. pantu ģimenes locekļi var pieprasīt "vienādu dzīves līmeni" visiem ģimenes locekļiem.

5. Uzturēšanas saistības laulāto starpā pēc laulības izbeigšanās: ja tiek uzskatīts, ka tikai viens no laulātajiem ir atbildīgs par laulības iziršanu, un laulības šķiršanas dēļ būtiski pasliktinās otra laulātā finanšu stāvoklis, otrais laulātais var pieprasīt rūpēties par viņa(-as) pamatotajām vajadzībām, pat ja viņam(-ai) nav finansiālu grūtību. Citos gadījumos laulātais, kuram ir finansiālas grūtības, drīkst pieprasīt uzturīdzekļus no sava bijušā laulātā, lai apmierinātu savas pamatotās vajadzības proporcionāli bijušā laulātā pelnītspējai un finansiālajai situācijai. Laulātā uzturēšanas saistības beidzas, ja šis laulātais stājas laulībā atkārtoti. Tomēr, ja uzturēšanas saistības ir uzliktas šķirtajam laulātajam, kas nebija atbildīgs par laulības iziršanu, tās arī beidzas piecus gadus pēc tiesas lēmuma par laulības šķiršanu, ja vien tiesa nelemj, ka piecu gadu periods ir jāpagarina pēc tā laulātā pieprasījuma, kuram ir tiesības saņemt uzturīdzekļus, pamatojoties uz izņēmuma apstākļiem.

6. Ārlaulībā dzimuša bērna tēva uzturēšanas saistības pret bērna māti: tēvam, kas nav mātes vīrs, atbilstīgi viņa finansiālajiem apstākļiem ir jāpiedalās ar grūtniecību un dzemdībām saistīto izmaksu segšanā, kā arī jāsedz mātes uzturīdzekļi trīs mēnešu apmērā bērna dzimšanas laikā. Svarīgu iemeslu dēļ māte drīkst pieprasīt tēva līdzdalību uzturīdzekļu izmaksu segšanā par periodu, kas pārsniedz trīs mēnešus.

2 Līdz kādam vecumam bērns ir tiesīgs saņemt uzturīdzekļus? Vai uzturēšanas saistību ziņā pastāv atšķirīgi noteikumi attiecībā uz nepilngadīgām un pilngadīgām personām?

Vecākiem ir pienākums maksāt uzturīdzekļus bērniem, kas vēl nespēj paši sevi apgādāt. Tā kā bērniem ir jābūtu līdz 18 gadu vecumam, parasti viņiem ir tiesības saņemt uzturīdzekļus līdz pilngadības sasniegšanai vai līdz maģistrantūras studiju vai augstākās profesionālās izglītības studiju programmas pabeigšanai.

Pabalstus no valsts uzturīdzekļu fonda izmaksā uzturīdzekļu saņēmējiem līdz 18 gadu vecumam. Šādām personām ir tiesības saņemt uzturīdzekļus līdz 25 gadu vecumam, ja tās turpina izglīties skolās vai augstākās izglītības iestādēs, un uz nenoteiktu laiku, ja minētās personas ir atzītas par personām ar smagu invaliditāti.

3 Vai man būtu jāiesniedz pieteikums kompetentā iestādē vai tiesā, lai saņemtu uzturīdzekļus? Kādi ir galvenie šīs procedūras elementi?

Jā, iespējamas turpmāk norādītās situācijas.

1. Persona, kurai ir pienākums maksāt uzturīdzekļus, brīvprātīgi pilda uzturēšanas saistības.

2. Puses noslēdz izlīgumu uzturēšanas saistību jautājumā.

3. Ja uzturīdzekļu maksātājs nepilda savu pienākumu, uzturīdzekļu prasījumu iesniedz rajona tiesā (*sąd rejonowy*), kuras jurisdikcijā ir tās personas dzīvesvieta, kurai ir tiesības saņemt uzturīdzekļus (Civilprocesa likuma 32. pants), vai atbildētāja dzīvesvieta (Civilprocesa likuma 27. panta 1. punkts), vai apgabaltiesā (*sąd okręgowy*), ja šādu prasību iesniedz laulību šķiršanas vai laulāto atšķiršanas tiesvedības laikā.

Par prasības iesniegšanu tiesas nodevas nav jāmaksā. Tomēr tai ir jāatbilst procesuālam dokumentam piemērojamām prasībām, proti, dokumentam jāietver: tās tiesas nosaukums, kurā tiek iesniegts lūgumraksts; pušu, to likumīgo pārstāvju un pilnvaroto personu vārds un uzvārds; procesuālā dokumenta veids; skaidrs prasījuma izklāsts; prasības vērtība; to fakti izklāsts, kas pamato prasību un vajadzības gadījumā arī tiesas jurisdikciju; puses vai tās likumīgā pārstāvja, vai pilnvarotās personas (dokumentam jāpievieno pilnvara) paraksts; pielikumu saraksts; pušu, to likumīgo pārstāvju un pilnvaroto personu dzīvesvietas vai juridiskā adrese un prasības izklāsts. Iesniedzot nākamos procesuālos dokumentus, tajos jānorāda dokumenta numurs.

4 Vai pieteikumu var iesniegt radnieka (ja var – kādas pakāpes) vai bēma vārdā?

Prasību piešķirt uzturlīdzekļus tās personas vārdā, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, var iesniegt:

- pilnvarotā persona, kas var būt ne tikai advokāts un juriskonsults, bet arī šādas personas: vecāki, laulātais, māsa vai brālis, augšupējs radnieks vai persona, kuru saista adopcijas attiecības ar personu, kam ir tiesības uz uzturlīdzekļiem, kā arī persona, kas pārvalda šādas personas īpašumu;
- pārstāvis no vietējās iestādes, kas ir atbildīga par sociālo palīdzību (saskaņā ar 2004. gada 12. marta Likumu par sociālo palīdzību (2004. gada oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, Nr. 64, 593. punkts)), šāds pārstāvis ir vietējā sociālā palīdzības centra vai rajona ģimenes atbalsta centra vadītājs;
- tādas sabiedriskas organizācijas pārstāvis, kuras mērķis ir palīdzēt ģimenēm (šādu organizāciju saraksts ir ietverts tieslietu ministra 2000. gada 10. novembra noteikumos (2000. gada oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, Nr. 100, 1080. punkts);
- prokurors, ja tas atbilst tiesiskuma nodrošināšanas un valsts interesēm.

Likumīgais pārstāvis rīkojas no nepilngadīgo vārdā, kam ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus. Savukārt, sasniedzot pilngadību, bērniem jārikojas pašiem.

Kopdzīves partneris vai paziņa nevar rīkoties tās personas vārdā, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, ja vien viņš(-a) nav kāda no iepriekš minētajām personām.

5 Ja plānoju vērsties tiesā, kā es varu uzzināt, kuras tiesas jurisdikcijā ir mana lieta?

Saskaņā ar Civilprocesa likumu uzturēšanas saistību lietas ir piekritīgas rajona tiesai. Vietējo jurisdikciju nosaka atkarībā no tās personas dzīvesvietas, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, vai atkarībā no atbildētāja dzīvesvietas. Tiesas, kurām ir jurisdikcija pār konkrētām pašvaldībām, ir minētas tieslietu ministra 2012. gada 25. oktobra Noteikumos par apelācijas tiesu, reģionālo tiesu un rajona tiesu atrašanās vietu un jurisdikciju (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2012. gads, 1223. punkts).

Reģionālajām tiesām ir jurisdikcija lietās, kas attiecas uz ES dalībvalstu tiesu nolēmumu atzīšanu Polijā (Civilprocesa likuma 11511. panta 1. punkts), ja nolēmuma pieņemšanas laikā valstij, kurā tas tika pieņemts, vēl nebija saistošs Hāgas 2007. gada 23. novembra Protokols par uzturēšanas saistībām piemērojamiem tiesību aktiem (OV L 331, 16.12.2009., 17. lpp.).

Rajonu tiesai atbilstīgi Civilprocesa likuma 115311. pantam ir jāpasludina par izpildāmiem tie ārvalstu spriedumi, kas pieņemti pēc 2011. gada 18. jūnija ES valstīs, izņemot Horvātiju, Dāniju un Apvienoto Karalisti.

6 Vai man kā pieteikuma iesniedzējam jāizmanto starpnieka (piem., advokāta, centrālās vai vietējās iestādes u. c.) pakalpojumi, lai uzsāktu tiesvedību? Ja nē – kāda ir kārtība?

Advokāta pārstāvība uzturlīdzekļu prasījumu lietās nav vajadzīga. Puses drīkst rīkoties savā vārdā vai izmantot profesionālus starpniekus.

Sīkāku informāciju par iespējām izmantot tiesas *ex officio* iecelta advokāta palīdzību tās puses pārstāvībai, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, skatīt 7. un 20. punktā.

7 Vai man, lai uzsāktu tiesvedību, būs jāmaksā nodevas? Ja jā, tad kāds būs to apmērs? Vai varu saņemt juridisko palīdzību procesuālo izdevumu segšanai, ja man nav pietiekamu finanšu līdzekļu?

Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem uzturlīdzekļu prasītājs un atbildētājs ar uzturlīdzekļu samazināšanu saistītā lietā ir atbrīvoti no tiesas izdevumu segšanas (96. panta 1. un 2. punkts 2005. gada 28. jūlija Likumā par tiesu izdevumiem civillietās (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2005. gads, Nr. 167, 1398. punkts ar grozījumiem)). Šis atbrīvojums ir pilnīgs, t. i., attiecīgā persona nesedz nekādus tiesas izdevumus, apelācijas izdevumus vai sprieduma izpildes izdevumus.

Turklāt persona, kas ir atbrīvota no tiesas izdevumu segšanas, drīkst pieprasīt juridisko palīdzību, kas izpaužas kā *ex officio* iecelta advokāta pakalpojumi. Ja pieteikums par advokāta iecelšanu tiek pieņemts, tā atlīdzību sedz pretējā puse tai, kurai ir iecelts advokāts. Ja minētā persona lietu zaudē, advokāta atlīdzību sedz Valsts kase.

ES dalībvalsts valstspiederīgo tiesības šajā jautājumā regulē 2004. gada 17. decembra Likums par tiesībām saņemt palīdzību civillietu tiesvedībā, kas notiek Eiropas Savienības dalībvalstīs (Oficiālais Vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2005. gads, Nr. 10, 67. punkts ar grozījumiem). Informācija par šo likumu ir atrodama Polijas sniegtajā informācijā par juridisko palīdzību.

8 Kāda veida uzturlīdzekļus tiesa visticamāk piespriedīs? Kā tiek aprēķināts uzturlīdzekļu apmērs? Vai tiesas nolēmumu ir iespējams pārskatīt, ja mainās dzīves dārdzība vai ģimenes apstākļi? Ja jā – kā (piem., piemērojot automatiskas indeksācijas sistēmu)?

Uzturlīdzekļu apjoms ir atkarīgs no uzturlīdzekļu maksātāja peļņitspējas un finansiālajām iespējām un no tās personas pamatotajām vajadzībām, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus. Tās personas pamatotās vajadzības, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, ietver visu nepieciešamo, lai nodrošinātu viņa(-as) iztiku ne tikai materiāli, bet arī citos veidos (kultūras un garīgajā jomā). Nepilngadīgo vajadzības ietver arī viņu audzināšanas izdevumus. Novērtējot uzturlīdzekļu maksātāja peļņitspēju un finansiālās iespējas, tiek ņemti vērā nevis viņa(-as) faktiski nopelnītie ienākumi, bet gan tie, ko varētu nopelnīt, ja viņš(-a) pilnībā izmantotu savu peļņitspēju. Tas nozīmē to, ka arī bezdarbniekam, kuram nav regulāru ienākumu, var piespriest maksāt uzturlīdzekļus un šie maksājumi tiks piedzīti.

Ja apstākļi mainās, var pieprasīt grozīt tiesas nolēmumu vai vienošanos par uzturlīdzekļiem. Šādas izmaiņas drīkst pieprasīt abas uzturēšanas saistību puses. Atkarībā no faktiskajiem apstākļiem tās var prasīt atcelt uzturēšanas saistības vai palielināt vai samazināt uzturlīdzekļu apmēru. Priekšnoteikums pabalsta summas maiņai ir vai nu personas, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, pamatoto vajadzību palielināšanās vai samazināšanās, vai uzturlīdzekļu maksātāja peļņitspējas palielināšanās vai samazināšanās.

Polijā nav noteikts konkrēts uzturlīdzekļu apmērs un uzturlīdzekļu summu neaprēķina kā fiksētu procentuālo daļu no uzturlīdzekļu maksātāja ienākumiem. 2014. gadā minimālā darba alga bija PLN 1 680 (aptuveni EUR 400) bruto. 2013. gadā mēneša vidējais atalgojums bija PLN 3 650 (aptuveni EUR 900) bruto. Praksē vairumā gadījumu tiesu piespriedē uzturlīdzekļu summa svārstās no PLN 300 līdz PLN 1 000 mēnesī vienam bērnam. Uzturlīdzekļu summai nepiemēro automatisku indeksāciju atkarībā no bērna vecuma vai inflācijas līmeņa.

9 Kā un kam uzturlīdzekļi tiks maksāti?

Maksātājs ir tā persona, kas ir nosaukta par parādnieku izpildes rīkojumā. Piešķirtos uzturlīdzekļus, Polijā vienmēr maksā Polijas zlotos nepilngadīgā likumīgajam pārstāvim (skaidrā naudā vai ar bankas pārskaitījumu) katru mēnesi, parasti līdz mēneša 10. datumam. Kavēta maksājuma gadījumā spriedumos ir paredzēts piemērot likumā noteiktos procentus (13 % likme gadā kopš 2008. gada) no nesamaksātās summas (sk. Polijas sniegto informāciju par likumā noteiktajiem procentiem).

Tādējādi uzturēšanas saistības parasti sedz tikai uzturlīdzekļu maksātājs. Ja minētā persona nemaksā brīvprātīgi, persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, var iesniegt pieteikumu par sprieduma izpildi kompetentai izpildes iestādei (parasti tas ir tiesu izpildītājs). Izpildi var uzsākt arī *ex officio* pēc

pirmās instances tiesas pieprasījuma, kas pieņēmusi nolēmumu par uzturlīdzekļu apmēra noteikšanu. Persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, var iesniegt izpildes rīkojumu arī parādnieka darbavietā vai iestādē, kas maksā parādniekam pensiju, un pieprasīt, lai maksājamo uzturlīdzekļu summu atskaita no parādniekam izmaksājamās summas. Šāda prasība maksājumu iestādei ir saistoša.

Lai varētu vērst piedziņu pret parādnieka nekustamo īpašumu, nepieciešams atsevišķs pieteikums.

10 Ja attiecīgā persona (parādnieks) nevēlas uzturlīdzekļus maksāt labprātīgi, kādus piespiedu pasākumus var piemērot?

Ja uzturlīdzekļu maksātājs nepilda uzturēšanas saistības brīvprātīgi, viņu var piespiest to darīt (Sk. 9. punktu).

Turklāt saskaņā ar Krimināllikuma 209. pantu pastāvīga uzturlīdzekļu nemaksāšana ir sodāms nodarījums, par ko var piespriest naudas sodu, noteikt ar brīvības atņemšanu nesaistītus pasākumus vai brīvības atņemšanu līdz diviem gadiem.

Kā noteikts 5. panta 3. punkta 3. apakšpunktā 2007. gada 7. septembra Likumā par palīdzību personām, kurām ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2009. gads, Nr. 1, 7. punkts ar grozījumiem), kompetentā iestāde var lūgt apturēt parādnieka autovadītāja apliecības darbību.

Ja piedziņa ir nesekmīga, tiesu izpildītājs var lūgt, lai parādnieku reģistrē maksātnespējīgo parādnieku reģistrā.

11 Īsumā aprakstiet ierobežojumus, kas attiecas uz izpildes darbībām, jo īpaši noteikumus parādnieka aizsardzībai un noilguma termiņus Jūsu valsts izpildes sistēmā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1083. panta 2. punktu nesamaksātos uzturlīdzekļus var atgūt pilnībā, piemērojot arestu bankas kontam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 833. panta 1. punktu sprieduma izpildi vērš uz darba samaksu atbilstīgi Darba likuma noteikumiem. Parasti arestu var piemērot 60 % no darba algas. Arestu var piemērot arī līdz 3/5 apmērā no summām, ko Valsts kase piešķirusi īpašiem mērķiem, jo īpaši no dotācijām un atbalstiem (Civilprocesa likuma 831. panta 1. un 2. punkts).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 829. pantu sprieduma izpildi nevērš uz:

– mājsaimniecības izstrādājumiem un ikdienas apģērbiem, kas nepieciešams parādniekam un apgādājamajiem ģimenes locekļiem, kā arī uz pakalpojumu vai profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo apģērbiem;

– instrumentiem un citiem priekšmetiem, izņemot mehāniskos transportlīdzekļus, kas parādniekam nepieciešami atalgota darba veikšanai;

– pārtikas un degvielas krājumiem, kas vienā mēnesī nepieciešami parādniekam un apgādājamajiem ģimenes locekļiem;

– naudu, kas nepieciešama parādniekam un viņa(-as) ģimenei divu nedēļu iztikai;

– mācībām nepieciešamajiem priekšmetiem, personīgajiem dokumentiem, dekorācijām, reliģijas praksē izmantotajiem priekšmetiem un ikdienas priekšmetiem, kuru pārdošanas summa būtu ievērojami zemāka par to vērtību, bet kuri parādniekam ir nozīmīgi ikdienas lietošanā.

Turklāt Civilprocesa likuma 831. pantā paredzēts, ka sprieduma izpildi nevērš jo īpaši uz sociālās palīdzības pabalstiem 2004. gada 12. marta Likuma par sociālo palīdzību (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2013. gads, 182. punkts ar grozījumiem) izpratnē un uz summām, kas parādniekam pienākas no valsts budžeta vai Nacionālā Veselības fonda (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) attiecībā uz veselības aprūpes pabalstu nodrošināšanu atbilstīgi 2004. gada 27. augusta Likumam par veselības aprūpes pabalstiem, ko finansē no valsts līdzekļiem (Oficiālais Vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2008. gads, Nr. 164, 1027. punkts ar grozījumiem), pirms šādi pabalsti ir piešķirti un līdz 75 % apmērā no katra maksājuma.

Ģimenes un aizgādības likuma 137. panta 1. punktā paredzēts, ka uzturēšanas prasībām piemēro trīs gadu noilgumu.

Civillikuma 121. panta 1. punktā paredzēts, ka noilguma termiņš nesākas un, ja tas ir sācies, to aptur tajos gadījumos, kad tiek iesniegta bērnu prasība pret vecākiem aizgādības tiesību laikā.

Ja parādnieks apšaubā, ka uzturēšanas saistības pret pieaugušu bērnu ir likumīgas, tiesu izpildītājs var lūgt prasītājam uzrādīt apliecinājumu, kas apstiprina, ka viņš(-a) turpina mācības, negūst ienākumus vai saņem medicīnisko aprūpi un tādēļ joprojām ir nepieciešams parādnieka finansiālais atbalsts.

12 Vai ir kāda organizācija vai iestāde, kas var palīdzēt piedzīt uzturlīdzekļus?

Kā minēts 4. punktā, prasību par uzturlīdzekļu piešķiršanu tās personas vārdā, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, cita starpā var iesniegt sociālo palīdzības centru un atsevišķu sociālo organizāciju vadītāji, vietējo pašvaldību pārstāvji, kas ir atbildīgi par sociālo palīdzību, un dažos gadījumos prokurors. Šīs organizācijas un personas var arī atbalstīt prasītāju, piedaloties jau notiekošā tiesas procesā par uzturlīdzekļu piešķiršanu. Šādā gadījumā to pienākums ir atbalstīt personu, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, tiesvedības laikā.

Reģionālās tiesas palīdz personām, kurām ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, iesniegt pieteikumus par uzturlīdzekļu piedziņu ārvalstīs.

13 Vai organizācijas (valdības vai privātas) var iepriekš pilnībā vai daļēji izmaksāt uzturlīdzekļus parādnieka vietā?

2007. gada 7. septembra Likums par palīdzību personām, kurām ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2009. gads, Nr. 1, 7. punkts ar grozījumiem), paredz noteikumus par valsts palīdzību personām, kurām ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, ja sprieduma izpilde ir bijusi nesekmīga.

Pabalstus no uzturlīdzekļu fonda var saņemt tikai tad, ja ģimenes ienākumi uz vienu cilvēku nepārsniedz PLN 725 (aptuveni EUR 170) mēnesī. Pieteikumu iesniedz pašvaldības vai pilsētas pārvaldei ar jurisdikciju attiecībā uz tās personas dzīvesvietu, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus.

Tomēr, ja persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus avansā, dzīvo iestādē, kas nodrošina pilna laika apgādību (piemēram, sociālās palīdzības centrā, bērnu namā, labošanas darbu kolonijā, vai ieslodzījuma vietā), vai audžuģimenē vai ir precējies, vai tai ir bērns un tā ir tiesīga saņemt ģimenes pabalstu, avansu šai personai nepiešķir.

Šo likumu var piemērot tikai tad, ja persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, dzīvo Polijā.

Plašāka informācija ir pieejama šajā vietnē:

<http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/>.

14 Ja atrodos šajā dalībvalstī un parādnieka dzīvesvieta ir citā valstī:

Ja parādnieks dzīvo ārvalstīs, bet persona, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, dzīvo Polijā, reģionālā tiesa, kuras jurisdikcijā atrodas tās personas dzīvesvieta, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, palīdz attiecīgajai personai sagatavot pieteikumu par uzturlīdzekļu piešķiršanu, sniedzot viņam(-ai) visu informāciju un vajadzīgo palīdzību nepieciešamo dokumentu aizpildīšanā un pārbaudot, vai pieteikums ir formāli pareizs.

14.1 Vai varu saņemt palīdzību no kādas iestādes vai privātas organizācijas šajā dalībvalstī?

Jā.

14.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju?

A daļu pieteikumam, kas iesniegts saskaņā ar Padomes 2008. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās, iesniedz reģionālajā tiesā.

Sąd Okręgowy	Adres do korespondencji	Tel ++48	Faks ++48	Poczta elektroniczna
Sąd Okręgowy w Białymstoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Sąd Okręgowy	ul. Wały Jagiellońskie 2	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl

w Bydgoszczy	85-128 Bydgoszcz			
Sąd Okręgowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gliwicach	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminarystka 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koszalinie	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krośnie	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Legnicy	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	76 7225936	76 7225936 76 7225912	oz@legnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Przemyślu	ul. Konarskiego 6 37 - 700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Radomiu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy	ul. Sądowa 2	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl

w Siedlcach	08-110 Siedlce			
Sąd Okręgowy w Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Słupsku	ul. Zamenhofska 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecin	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Świdnicy	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Toruniu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Sąd Okręgowy w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 6544443	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Wrocławek	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393 359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl

15 Ja parādnieks ir šajā dalībvalstī un es atrodos citā valstī:

15.1 Vai varu tieši iesniegt lūgumu šādai iestādei vai privātai organizācijai šajā dalībvalstī?

Padomes 2008. gada 18. decembra Regulas (EK) Nr. 4/2009 par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, nolēmumu atzīšanu un izpildi un sadarbību uzturēšanas saistību lietās 55. pants neparedz prasību, ka pieteikums jāiesniedz ar tās valsts centrālās iestādes starpniecību, kur atrodas pieteikuma iesniedzēju dzīvesvieta. Pieteikumus var nosūtīt tieši kompetentajai Polijas tiesai (tādējādi ir izpildītas formālās prasības, kas noteiktas regulas IV un VI nodaļā un Civilprocesa likumā).

Informācija par nosūtītājām iestādēm ir pieejama šajā vietnē: <http://bip.ms.gov.pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/alimenty/>

Ārvalstu nosūtītājās iestādes, kas noteiktas regulai pievienotajās deklarācijās, nodrošina personai, kurai ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, visu nepieciešamo informāciju, palīdz viņam(-ai) aizpildīt nepieciešamos dokumentus, pārbauda, vai šīs personas pieteikums ir formāli pareizs un nosūta to uz ārvalstīm.

15.2 Ja jā – kā sazināties ar šo iestādi vai privāto organizāciju un kāda veida palīdzību iespējams saņemt?

Ja tiesa ir piešķirusi uzturlīdzekļus un lietai ir piemērojama Regulas (EK) Nr. 4/2009 darbības joma, ārvalstīs dzīvojošais prasītājs var izmantot šajā regulā paredzēto procedūru un pieteikties kompetentajā tās valsts nosūtītājā iestādē, kurā viņš(-a) dzīvo, vai iesniegt kompetentajā tiesā pieteikumu par ārvalstīs pieņemtā nolēmuma izpildāmības pasludināšanu. Pieteikumu par izpildi iesniedz jebkura tiesu izpildītāja birojā.

Ja Polija un valsts, kurā dzīvo prasītājs, ir parakstījušas konvenciju vai divpusēju nolīgumu par nolēmumu atzīšanu un izpildi uzturēšanas saistību lietās, palīdzību sniedz saskaņā ar minētā nolīguma nosacījumiem. Divpusējie nolīgumi parasti paredz, ka pieteikumu iesniedz Polijas tiesā vai nu tieši, vai ar tās valsts tiesas starpniecību, kura izdevusi nolēmumu. Pēdējā minētajā gadījumā pieteikumus pārsūta ar centrālo iestāžu starpniecību; parasti tā ir Tieslietu ministrija vai iestādes, kurām ir saistoša Ņujorkas konvencija:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>

Informācija par tiesām ir pieejama šajā vietnē:

<http://bip.ms.gov.pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

savukārt informācija par tiesu izpildītājiem ir pieejama šajā vietnē: <http://komornik.pl/>.

16 Vai šai dalībvalstij ir saistošs 2007. gada Hāgas protokols?

Jā, kopš 2011. gada 18. jūnija.

17 Ja šai dalībvalstij 2007. gada Hāgas protokols nav saistošs – kādi tiesību akti būs piemērojami uzturēšanas prasībai saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem starptautisko privāttiesību jomā? Kādi ir šie atbilstošie noteikumi starptautisko privāttiesību jomā?

Nav piemērojams.

18 Kādi ir noteikumi par tiesu pieejamību pārrobežu lietās Eiropas Savienībā (atbilstoši Uzturēšanas saistību regulas V nodaļas struktūrai)?

Polijā piemērojami noteikumi ir 2004. gada 17. decembra Likums par tiesībām saņemt palīdzību civillietu tiesvedībā, kas notiek Eiropas Savienības dalībvalstīs (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2005. gads, Nr. 10, 67. punkts ar grozījumiem) un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīva 2003/8/EK par to, kā uzlabot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos (OV L 26/41, 31.1.2003., 90. lpp.), ar ko papildina Civilprocesa likuma un Likuma par tiesu izdevumiem civillietās noteikumus. Pusei, kas cer saņemt noteiktu palīdzības

veidu (piem., advokāta iecelšanu, dokumentu tulkošanu, ceļa izdevumu atlīdzināšanu), skaidri jāinformē par to tiesa, izmantojot ES veidlapu https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid_forms-157-pl.do) vai Polijas veidlapu (<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/broszury-i-publicacje/obywatel-w-postepowaniach-cywilnych/>).

19 Kādus pasākumus šī dalībvalsts ir veikusi, lai nodrošinātu Uzturēšanas saistību regulas 51. pantā minēto funkciju īstenošanu?

Likums, ar kuru groza Civilprocesa likumu un citus tiesību aktus (oficiālais vēstnesis *Dziennik Ustaw*, 2011. gads, Nr. 129, 735. punkts) un saskaņā ar kuru Polijas centrālā iestāde var norīkot iestādi, kurai ir jurisdikcija pār parādnieku, veikt izmeklēšanu uzturēšanas saistību lietā, tika pieņemts 2011. gada 28. aprīlī. Ja parādnieku vai dalībnieku nevar sameklēt, Tieslietu ministrija iegūst informāciju no centrālajiem un vietējiem reģistriem un sarakstiem, lai noteiktu, kurai tiesai vai tiesu izpildītājam ir jurisdikcija, vai sniegtu atbildi uz lūgumu veikt konkrētus pasākumus. Pašlaik netiek plānotas izmaiņas centrālās iestādes tiesiskajā pamatojumā, finansēšanā un personāla sastāvā, lai nodrošinātu 51. pantā minēto pasākumu darbību.

Lapa atjaunināta: 06/10/2016

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.